

Vredništvo:
na Travniku št. 177. l. nadst. (ene
skrbí tudi na raspisiljanje lista).
Prejemajo se na plačilo vsakorain
osmanila tudi v neslovenskem jeziku.
— Plača se za vsako nalogo, vrsto 5
sold., za št. osmanila samo enkrat na-
čeno, če dvakrat, 8 sold., če trikrat,
10 s. v. a. — Povrh tega še vsak
krat 30 s. za štampelj.

V Gorici, v petek 23. aprila 1869.

DOMOVINA.

TEČAJN.

LIST 16.

Izhaja vsak petek.

Velja po polti pošiljana za celo leto
3 gold., za pol leta 1 gold. 50 s., za
četrt leta 80 s. Kdor čepo po-
šilja, plača za celo leto samo 2 g. 50
s., za 1/2 l. 1 g. 30 s., za četrt l. 70 s.
Naredilna plača in reklamacije
se pošiljajo vredništvo.
Poznamo listi se prodajajo v Gorici
v bukvarnici K. Schur-fovi na Travniku
ku po 5 soldov.

Briski tabor

je odložen na prihodnje nedelje, 25. aprila,
ob 3 urah popoldne.

Preteklo nedeljo je cel dan tako deževalo, da ni
bilo misliti, da bo mogoče zborovati pod milim nebom.
Za tega voljo je odbor na taborišči že med 10. in 11.
uro dopoldne sklenil, tabor odločiti, ter razposlal na vse
strani svoje moze, naj to razgladajo in dohajajoče lju-
di domu savačajo. Vkljub slabemu vremenu, so bili
Brici vsi na nugh.

25. aprila bo tabor zanesljivo in se ne odloži več,
naj bo vreme, kakršno koli.

Pozdravov—telegramov in pisem—je došlo vse
polno, od vseh strani; preberejo se prihodnje nedelje.
Iz središča slovenskega je prišel ondatnji odbornik za
tabor, gosp. J. Noli, v Gorico. Žal nam je, da nam vre-
me ni privoščilo časti in veselja, videti na taborišči in
poslušati z odra govorečega vrlega zastopnika Ljubljans-
kega. Poslovil se je od nas s tem-le iskronim pozdravom:

Slovenski bratje!

Odhajajo nazaj v Ljubljano in srčno obžalovaje,
da mi ni bilo mogoče zaradi nemiloga vremena, ki je
kljubovalo tabornim vrtilim domoljubov Briskih, ustmeno
Vas pozdraviti, izrekam Vam po tej poti prosičen in
iskron pozdrav ljubljanskih Slovencev. — Doktor ima-
mo na skrajnih mejah premilo našo slovensko domovi-
no tako krepko braniteljo naših pravic, doktor ima
Slovenija tako zveste sinove, ne bodo nas zatrila so-
vražna sila. Zmagala bodo naša sveta in pravična reč
in vresničiti se mora beseda prvega našega pishika:
*Slovenija ustani! Slava Vam vrli slovenski bratje! Bog
Vas šivi!*

V Gorici 19. aprila 1869.

Josep Noli,
tabore odbornik za Ljubljano,
v imean ljubljanskih Slovencev.

Slovani na Primorskem.

(Dalje.)

Po vsem tem pa vprašamo, ali je vlada pravična
pravilna in postavnim prizadevanjem slovenskega življa
v Tržaški okolici? Troje naših ministrov je bilo v Trstu
in ti so se prav živo zanimali za mesto in njegov pri-
hodnji razvoj. Odkrivali so celo nekatere osebe, katerih
protivladno mišljenje je javno znano. O sredi in usre-
di okolici se govora ni bilo. Okolica bo tudi v pri-
hodnje imela v mestnem starešinstvu samo 6 zastopni-
kov proti 48 mestnim, in teh šestero naj, proti tolki
večini uspešno dela za okolično korist! In vendar je
slovanski živelj glavni stober avstrijske moči na Adriji!
Nemški živelj je v Primorji osamljen, šivi pasivno in
mnogokrat kaže breznačajni nagib, zatajati svojo na-
rodnost. V Gorici, v Trstu se nevrodno ohnaša, italijan-
ski živelj ga prekočuje in v kot stavi. To zaviti Italijani
prav dobro spoznavajo, zato se v zadnjem času svoje
sovražstvo z vso težo obrnili proti Slovanom, kateri so
jim glavna ovira pri namorah, ki se hočejo v prihod-
nje dočeti. Tu moramo opomniti, da moramo v Italiji
razločiti dva posebna življa: monarhični, konservativni,
ki je s sedanjjo večkostjo in širjavo italijansko zado-
voljen in bima družoga cilja, kakor državo notranje
vrediti in jo od tujih držav neodvisno voditi. Za to mu
je avstrijsko prijateljstvo veliko vredno, da ne bi so-
rebiti prišel enkrat med kladivo in naklo. Drugi živelj
je mazzinistično-republikanski, ki z neomahljivo stano-
vitnostjo teži po dveh ciljih: Na znotraj razrušiti kra-
ljestvo, in pa razširiti italijansko gospodarstvo po vsem
oblastji, katero Adrijo obdaja. Mazzinistično gibanje v
Italiji je ravno zdaj živahno in je vlado pristilo, da
je morala v nekaterih krajih sčeti po izrednih nare-
bah. Še je kraljevska stranka močna dovolj, da vlado
podpira in nasprotno stranko nadvladuje. Koliko časa
bo se to trpelo, je vprašanje, katero mora vzbujati prav
resni premislek, zlasti z ozirom na napredko, katero je

Podlistek.

Godci non plus ultra.

Sp. Josip Furlani.

Drovi je ni še očvetelo,
Ko že gode tie kardelo;
Lastocka najprej zapoje:
Sprož'no čvrsto žice svoje!
Slavček vstane, napne struno,
Ni mu mar za solnce, luno,
Glasno tak, da se odmeva,
Po grmičkih ti prepava.
Kar škrjanec kvišku skoči,
Suka se, ob citro peči:
Cir, čir! čir, čir! nič ne manj;
Naj se mu tud' lok razpari:
Makle prišakalja sovica,
Gosli ziblje ko devica,
Tak pa cicibé! cibeja,
Da se veja pod njo smeja.
V logu grlica pozdravlja,
Kakor trublje glas ponavlja,
Zmér se vklanja ino gode:
Tur, tur, čast Bogu naj bude!
Šinkovec, se ve, da tudi
Zdaj s piščalo zlo se trudi,
Čink i čink! s tem le priđenja,
Glas povzdigne, s nizkim jenja.
Tašca pa, med tem ko skaka,
Ko na vel'ki petek plaka;
Kajt drdra z ropotcem svojim:
Čast Bogu tud' s petjem mojim!
Možko črni kor zapišče,
Zdaj zdaj „piano“, zdaj zdaj vrišče;
Res, da glavo ni prebistre,
Prav pa vbira si registre.

Vmes potelin kikirika,

Nikdar se mu ne spodtika.

Purnian gondra pa zmér isto,

Češ, posnema prav basiste.

Godejo še drugi tiči,

Vsi so urni, ko fantiči;

Tu z'ja: ku kul-gaga goska,

Vrabec skaka, čim-br! ploska.

Ker brez takta ni pa tica,

Prištorklja še prepelica,

Pet-pedit glasno povdarja,

Rodno tolče, s tem se vkvarja.

Glej, ti godei sem od jutra

Godejo ti non plus ultra;

Vir šumé celó jih hvali,

Da ni boljših tako kmali.

Torej, fantje in dekleta!

Ktere vas srbi že peta:

Poslovite trobce vaše,

Tu nedolžnih tie so paše.

Toda mož, ki gosti hoče

Zarad' ovenka, zdaj ropoče:

Trom-pom-pom! to so filistri,

Mi smo godei, mi ministri!

Primaruha! lažeš močno;

To povem ti kratko, točno:

Ni dovolj, da žance režeš,

Prvo je, Bogu da vstrožeš."

Da vsi godei non plus ultra

Stvarnika časté od jutra,

Vé ves svet, vedó nebesa,

Priča so ti c'lo drevesa.

Komu v čast pa cvil'jo godei,

Ki plesalcem so le vodei,

To izveš dan Božje sodbe,

Ko bo plesal svet brez godbe.

storil Mazzinikom zadnja 3 leta na italijanskem polo-
toku. S skrivnimi silami, ki delajo italijansko posele-
ni večno stalne zveze. Ako pa kedaj v Italiji Mazzini-
zem nadvlada, obrne prvi svoj naskok proti Avstriji,
kajti če je tudi monarhična Italija zadovoljna a svo-
bodo do Adrije, glasilo se bo mazzinistično geslo: Svobo-
do in gospodarstvo do julijevskih planin! (Kon. prik.)

Svet slovenskim državnim poslancem:

"Iz središča prihoduje Slovenije" se je brez pod-
pisov v "Zukunfti" razglasilo slov. državnim poslancem
to-liko odprto pismo:

Prvi tednu maja meseca se na novo razide dr-
žavni zbor. V malo polletnih mesecih morajo delegacije
in pa deželni zbori svoja opravila dokončati, da bo mogel
z jeseni zopet državni zbor na svojo delo. Torej
bo deželni zborom tudi letos prav kratak čas za
njih obravnavanje odločen, tako da bodo kakor po na-
radi menda komaj najunajnejše, čisto opravilno zadevo
mogli rešiti. Zato torej in pa ker ne spada v oblast
posameznih deželnih zborov, sklepati o predmetih, ki
se več deželnih zborov skupno tičejo, ne moremo ako-
raj pričakovati, da bi deželni zbori sami in prvi začeli
obravnavati ono zadevo, ki zdaj naš slovenski narod v
prvi vrsti zanima, namreč tirjatev po politično-ad-
ministrativnem zedinjenji vojvodine Kranjske, mejne
grofije Istre s pokončno grofijo Goriške in Gradi-
ške vred. Triške mešne okolice in pa slovenskih kra-
jev vojvodine Štirsko in Koroške v skupno upravno
oblastje. Zatorej in ker bo že imel tako državni zbor v tej
zadevi zadnje besedo, in končno ker bi se dalo vpra-
šanje najhitreje in najprimorneje rešiti, če ga vsama
državni zbor sam v roke—rešiti, ako se sploh ne hoče
dati slovenskemu kaka pravica, ako je sploh mogoče in
kaj volje, pripoznati vso vrednost narodnega življa na-
sproti italijanizmu, ki se bolj in bolj razprostira in Av-
strijo obstanek ob Adriji v nevarnost spravja, ako je
sploh mogoče in kaj volje narodni živelj porabiti kot
najtrdnjše državno brambo, kar bi narodni živelj biti
mogel: prosimo Vas s tem, da, kolikor mogoče, hitro
in vsakako se toliko o pravem času, da se bo še v
sedanjem zasedanju o tem sklepati moglo, v poslanski
zbornici stavite ta-le nasvet:

Gledé na to, da državna osnovna postava 21. dec.
1867 vsem deželam in narodom v državi zagotavlja,
da morejo na narodni podlagi enako razvijati svoje dušne
in materijalne moči;

Gledé na to, da se morejo klasti v svoji omiki
zaostali narodi le tedaj resnično razvijati in napredo-
vati, ter se drugim narodom ravnopravno na stran po-
staviti, ako morejo iz onega samega središča vse dušno
in telesno življenje narodovo voditi, oživljati in pospe-
ševati;

Gledé na to, da je slovensko ljudstvo zdaj raz-
cepljeno v 6 raznih kronovin, da ga to ustavlja v nje-
govem napredku, v vzajemnem podpiranju vseh ljudskih
življev, v vsacem delu z združeno močjo, in da so mu
že zaradi tega siloma odtegnena vsa ona sredstva do
napredka, katerih imajo drugi narodi toliko v ponudbo,
da si morejo hitro pomagati;

Gledé konečno na to, da je slovenski narod po-
polnoma spoznal svoje nesrečno stanje, da se je pre-
pričal, da se ne more kosati z drugimi narodi, in da
je v mnogih ljudskih taborih izrekel svojo resno voljo,
da se hoče konečno znebiti tega žalostnega stanja, ki
ga obsoja k večnemu dušnemu in materijalnemu siro-
maštvu, k neveljavnosti, in zaničevanju, in da je slo-
venski narod trdno sklenil svojo voljo z vsemi postavi-
nimi sredstvi izvršiti;

Gledé na to, da domači deželni zbori slovenskih
kronovin nimajo polne kompetencije v tej zadevi, ki
se tiče vzajemno več obstoječih kronovin, prvi začeti,
če menj določno o njej sklepati, kolikor že tudi spozna-
vajo važnost in nujnost dejanj tega namena:

Nasvetuje podpisani:

Visoka zbornica poslancev naj sklene, da se zbere
odbor devetih udov, ki smo po potrebi tudi take za-
upne može iz dotičnih kronovin v posvetovanja pokli-
cati, ki niso udje državnega zbora. Temu odboru naj
se naroči:

1) da natančneje preudari vprašanje o osnovanji
skupnega upravnega oblastja iz vseh slovenskih krono-
vin, najprej v državi, to je najprej iz vojvo-
dine Kranjske, mejne grofije Istre, pokončno grofije
Goriške in Gradiške, mesta in okrajja Triškega in
ako mogoče (eventuell!) potem tudi iz slovenskih delov
vojvodine Štirsko in Koroške, ter da to vprašanje prei-
de v državno-pravno, v administrativnem, narodnem,
gospodarskem in narodno političnem obziru;

2) ako se sposta, ali je dobro ali silno potrebno,
da se take zedinjenje izvrši, naj odbor predloži, kako
in s katerimi primerljivimi pogoji bi se dalo izvršiti, pa tako
da bi se pazilo na vse pravične zahteve posameznih kronovin
in pokrajja in da bi se kolikor najbolj mogoče varovale posa-
mezne institucije in posebne potrebe posameznih okrajev;

3) ako bi se zedinjenje imenovanih kronovin za
sedanji čas ne moglo nazvetovati ali zdelo nemo-
goče, da bi se vsaj vprašanje, kako se bi ustreglo od
slovenskega naroda tako enoglasno izročeni želji po
skupnih učilnih zavodih, osnovanji enako organizovanih
in po enem načelu upravljanih, med sobo vzajemno zve-
zanih srednjih šolah (gimnazijah in realkah) za vse
slovenske kronovine enako uvedjenih učbeničnih za od-
goje učiteljev, po skupnih pravoslavni, bogoslovni in
modroslovni učilnicah—vsestransko, pravično in dobro-
hotno preudari.

To tirjatev stavljamo in javno zastopnikom slo-
venskih kronovin, in jim dajemo ob enem priliko, nar-
siktere zamujenosti zopet popraviti, ktere se ali po pra-
vici, ali po krivici, ne bomo preiskovali, zaradi velikosti
denarjeve zahteve—od raznih strani občajo. Naj s tem,
da hitro, pravično in odvažno rešijo vsaj to reč na kon-
cu zasedanja, dokažejo, da niso pozabili, da so zastop-
niki slovenskega naroda.

Ogled po svetu

Avstrijsko-ogarska država.

Dunaj. Naše ministerstvo je dobilo čez leto in
dan glavarja Beodunjskega zbornega predsednika, grofa
Tasche-a, je Nj. vel. k. listnoročni listom od 17. t. m.
imenovalo zadržnega prvosednika, in to po tem, ko so
se bili vsi gg. ministri porazumeli glede vseh vprašanj,
zastran katerih se bili večsah navskriž. Sicer pa imajo
g. Tasche-a za prijatla porazumka s Čehi in Poljaki ter
se misli, da mu ni federalizem tako zoper, kakor nim
ministrom. Nar. liberalnejši in centralistični dunajski
časniki niso zadovoljni s grofom, Tasche-om.

Iz Trsta. Zastran vseh okoliščin izvoljencev za
starošinstvo, katerih izvolitev je razna onega ovržena, piše
"Primorec" takole:

Vže zadnjič smo omenili, kako nesvarnostje je
mestni magistrat sestavil volilcev zapisnik, i da se za-
rad tega utegnejo vse volitve ovrčiti. Ne moremo si
drugače misliti, nego da je magistrat nalašč zapisnik
tako izveržil i s tem mestnemu svetovalstvu dal prili-
ko, ovrčiti vse volitve. I mestno svetovalstvo je to pri-
liko dobro porabilo, kajti vse volitve, razen ene, g.
Nabrgoja, je ovržlo.

Zoper pet izvoljenih se je v večji 14. t. m. dotič-
na komisija izrekla, ter nazvetovala, naj se njih volitve
ne odobre zato ne, ker je v zapisniku volilcev 681 ta-
kih mož, kateri po §. 35. čka b) nimajo pravice voliti,
ker so v letu 1868 prejeli miloščino iz zaloga za uboge.

Točka tega §fa se takole glasi v izvorniku: Aus-
geschlossen sind: b) Diejenigen, welche eine Armen-
versorgung genießen; t. j. voliti ne smejo: b) tisti,
ki prejemajo miloščino iz zaloga za uboge.

Komisija ni omenila, ali je v resnici kdo izmed
tarih volil, kar bi vendar bila morala pozvedeti, pred-
no je storila nasvet, naj se volitve ovržejo; mi samo
to za gotovo vemo, da se v prvem i drugem volitvo-
nem okraju noben tak mož volitev ni vdeležil, i to
gotovo tudi komisija v, ker ima imena vseh volilcev
v rokah. Ali njej je bilo le na tem, da se volitve ovr-
žejo, s pravico ali krivico, to je vse enako, i kar je
namerjavala, to se je zgodilo.

Izvoljenca v teh dveh okrajih, Cegnar i Zor, zo-
per ktera ni mogla nebonega drugega zadrička najti,
nista bila potrjena. Gosp. Nabrgoj je imel enak za-
drček, vendar je bil potrjen, česar se mi, ki okolišči-

zdaj se nam zdi še najboljše o teh rečeh molčati; razdovedni smo vendar, kako se bode vedel „onorevole signor“ Nabergoj v starešinstvu, samec iz okolice. Gosp. Primožič je imel s vsami drugimi enak zadržek, poleg tega pa še pritožbo razvpitoga don Pahorja in to, da je komisija pred časom zapustila volilnico. O gosp. PIANO u se je reklo, da je v magistratovi službi, o Starcu, da ni volivec i tedaj tudi izvoljen ne more biti. Danes počemo teh reči dalje preiskavati, trdimo vendar lahko, da bi vsi bili potrjeni, ako bi mestnim očetom bili po volji, ker jim pa niso po volji, zato so jih paholi iz starešinstva.

Pristavljamo še nekoliko iz srenje (soje) 14. t. m.

K seji so prišli samo trije izvoljenci iz okolice: Cegnar, Zor i Starce; drugi so poslali pismene izgovore. Želeli bi bili, da bi vsaj Nabergoj bil prišel, ker sam on bi lahko bil o okolišnih volitvah govoril, ker joesam on bil potrjen. Zor i Cegnar sta bila namenjena govoriti, ali, ker se je obema kmalu zaradi enacega varoka volitev izpodbijala, tedaj je bilo najpametnejše, da sta molčala.

Starosta, g. Pasotini, strašno ustaven moč, prepovedal jima je naravnost slovenski govoriti. Ker sta ovržena, tedaj jima za zdaj ne bode treba iskati pravice od državne sodnj, utegnolo bi se pa to še pozneje zgoditi, ker ni še vseh dni konec; če je solpoc danes zašlo, pa jutri zopet prisije.

Poročilo pravi, da je med 2502 volilci prejelo v letu 1868 njih 681 miloščino. Če je to res, zakaj jih je magistrat zapisal med volilce? Mi vendar ne verjamemo, da je to res, ker smo se do dobrega prepričali, da v I. i II. volilnem okraju noben volilec ni prejel miloščine. Mogoče je samo, da so nekteri prejelinokoliko žveplja za žvepljanje trti. Je-li pa to „Armenversorgung“? Poročilo pravi, da je okolica beraška i demoralizirana. Kar se tiče beračije, veliko več je jo v Trstu, če tudi magistrat stokrat več miloščine daje Trstu, nego okolici; kar se tiče demoralizacije, naj o pomnimo samo to-le: o tatvlnah; ubojih in umorih v Trstu pripovedujejo časniki vsak dan, v okolici se kaj takega zelo redko primeri; za potepuhe po mestu se nabirajo darovi, v okolici potepuhov ni; v Trstu je nad 100. očitnih hiš, o katerih ne smemo govoriti, v okolici vsoga tega nič ni; kje je tedaj demoralizacija? v Trstu ali okolici? Povejte vi, mestni očetje!

Komisija je sicer, kakor velova §. 52, nasvetovala, naj se precej popravi volilcev zapisnik i razpišejo nove volitve, ali Hermet i Gregorutti sta se temu vpirala ter svetovala, naj se to odloži, dokler ne bode mestno starešinstvo v popolnem redu. In obveljalo je. Ako bi kaj čudno bilo—ali pri teh gospodih ni nič čudnega—vprašali bi, kako je to, da Hermet i Gregorutti v komisiji drugače in v zboru zopet drugače glasujeta. Trdilo se je celo, da zbor nima dolžnosti novih volitev nasvetovati, ker ima zbor dosti udov!! Na taboru, kterega začnemo te dni pripravljati, pomenimo se o teh rečeh natančneje ter pokažemo tržaskemu mestnemu starešinstvu, da se ga prav nič ne strašimo.

Nazadnje še pristavljamo, da je bila srenja čisto mirna, ljudstva je bilo na galerijah obilo. Ko pa je bila srenja končana i se je množica (razhajala, začelo se je vpiti Cegnarju i Zora: Buon viaggio! porchi schiavaggi! Merda! itd. *) Zunaj je nastalo živžganje i velika truma, se je za njima valila.

Za danes le še to: Če se bode tako delalo, bodo v petdesetih letih sedeli v tržaskem mestnem starešinstvu sami Slovani.

Iz Ljubljane. Novi župan, dr. Suppan, je potrjen. — V Kranji je izvoljen za deželnega poslanca dr. Jak. Razlag (s 67 glasovi med 77 volilci).

Pešt. 20. t. m. se je začel novi ogerski zbor. 4 dni potrebuje, da se sreči (konstituji), 24. t. m. ga cesar-kralj slovesno pozdravi s tronnim govorom.

Državni zbor.

Poslanska zbornica je obravnala te dni neko važno stvar. Znano je, da so v našem cesarstvu in zlasti v

naših krajih zemljiščni davki prav čudno odmerjeni, ker so se zemljišča, ko se je napravljaj sedaj voljajoči kataster, napačno cenila. To in sploh vse, kar se tiče zemljiščnega davka, se misli zdaj prenarediti in popraviti. V ta namen se sestavi na Dunaj centralna (glavna) komisija, ktera bo vodila po deželah razposlane komisije, ki bodo vse ignova morale in preračunovale. Šlo je v poslednjih sejah za to, kako naj bi bila sestavljena glavna komisija za prenarodbo zemlj. davkov. G. posl. Černo je o tej priliki spregovoril in tirjal, naj bi bila naša Goriška dežela posebej zastopana v tej komisiji, a ne z Istro in Trstom skup. Obveljalo mu je.

Nar voč pa se že dalj časa govori o resoluciji gališki, ki se ima tudi te dni v javni seji obravnavati. Kakšno arde bo imela ta resolucija, vemo že naprej: v zborničnem odseku za ustavno stvar, kteri jo je dondaj pretresal, so ovržene vse njene točke, razen ene name, to, namreč, da naj ima gal. deželni zbor postavodajstvo, kolikor zadeva kupčijske zbornice. Ministri tudi nočejo nič vedeti o zahtevah gališkega zbora, češ, da sogajo v bistvo decembrne ustave; to pa da ne gre že zdaj prenarajati. Ko bi Poljaki dosegli vse, kar v svoji resoluciji zahtevajo, bil bi njih položaj v Oslanjtaniji blizo tak, kakor sedauje državno-pravno razmere Hrvatije pod krono ogersko. Ali poljski poslanci, če se njih resolucija ne odobri, iz državnega zbora izstopijo, ali ne, ni moč še reči; gotovo pa je neki, da se ne vdeležijo novih volitev za delegacijo. — Prve dni maja se državni zbor sklone, julija meseca se snidete delegaciji, septembra deželni zbori, novembra zopet državni zbor. Tako se za trdno pripoveduje.

Vnanje dežele.

V Milanu so zasledili Mazzinistovsko zaroto zoper sedanji stan reči in zoper kraljevo vlado; našli so tudi nekaj Orsinovih bomb in pisem, nekoliko oseb so zaprli.

Dopisli.

Iz Št. Andreža (pri Gorici) 20. aprila. Poušajta se „Domovina“ in tvoj dopisnik. Osem in štirideset ur po tem, ko si bila razglasila uni krat priporočanje, da naj se napravi tudi pri nas „bralno društvo“, bodi, da bi krčmarji raji kake časnike namesti kartimeli, ali pa da bi se bravci kje posebej zbirali, oglašilo se jih je že 24 fantov in zakonskih za posebno društvo. Gospod učenik je potrkal pri tem in pri unem in, lejte! nobeden mu ni odrekal, povsod je zadel na razumne, ukaželjne ljudi, ki so bili prav veseli rodoljubnega njegovoga vabila. Zdajci je bil tudi sestavljen začasni odbor: predsednik gosp. učitelj Jož. Komavec, odbornika: Janez Nanut (Zgajnarjev) in France Budal (Tonov). Ne mislite pa, bralci, da je to že celo društvo, bil je to le kvaz; tiste dni potle še le se je začelo število udov množiti, tako, da se jih je nabralo v manj ko osmih dneh 52 (dva in petdeset!). V odbor je sprojet tudi še Jožef Pavlin. — Rodoljubje in veljavn našega župana, g. Jožefa Nanut-a, in neutrudljiva domoljubna delavnost vrlega učitelja-predsednika, pokterem se je Št. Andrež tako prerodil, nam je porok, da se mlado društvo utrdi in da bo čvrsto napredovalo, tem bolj, ker ga bo oživljalo (narodno) petje, v kterem podučevati, je naš g. učenik sposoben, kakor malo kdo. — Bralno društvo ali čitalnica, to je vse eno, da le se ljudstvo podučuje, da le napreduje *).

Iz Cirknega. V nedeljo 18. aprila se je avečano odprla tukajšnja čitalnica. (Dopis—lj prišel prepozno. Drugi pot. Vr.)

Iz Občin 20. aprila. A. S. M. Milo je bilo vsakemu pri nas, ko smo v nedeljo, 18., pri drugi s. maši slišali slovo jemati našega častitega, občespoštovanega gosp. kaplana, Matija Sila-o; še bolj je pa vsacega v srce ganila ločitev v torek, 20., ko nas je ome-

*) Št. Andreško bralno društvo vrednika sosebno veseli, ne le, ker je Št. A. njegov rojstni kraj, tem več, ker je to Gorici naj bližje slovensko društvo (piše 1/2 ure). — Mirenci, Št. Peterci itd., kodaž se pa vi predramite? — Odbor Št. Andreški naj se le pri vredništvu „Dom.“ oglasi, nekerne časnike in knjige bo lahko od tukaj dobival.

ne i spletke dobro poznamo, kar nič ne šudimo. Za njeni gospod zapustil; malo oči je bilo suhih, kedar je na voz sedel, in ko so mu začeli iz nedolžnih prs deklet in fantičev doneti „živje“ kliči. Nikdar, kar Občina stoji, mislim, ni bilo takove žalosti, kakor po gospodu kaplanu S. In zakaj? bode me kdo vprašal. Odgovor je lahko vsakomu, ki le malo gosp. kaplana pozna.— On je namreč narodnjak, duhoven, in velik prijatelj otrok, pa tudi odraslih. Srečo je vsakomu veselja igralo, ko ga je videl na sprehoditi, obdanega od kakšnih 20—30 otročičev prepovajajočih svete in narodne pesmi, kar poprej ni bilo navadno.

Popred, kedar so otroci duhovnika videli, so se ga nekako zbal; ali zdaj ni bilo več tako, kajti otročiči so ga bili veselili, kakor očeta ali kakor se veselijo ovdice svojega pastirja.

Jaz pa iz dna svojega srca vskliknom: Živje častiti, nepozabljivi g. Sila *) Bog z Vami!

Domači novičar.

(Nj. ekse. Tržaški škof, dr. Jernaj Legat) je bil v ponedeljek 19. t. m. v Gorici. Prišel je k našemu kn. nadškofu opraviti priasego kot tajni svetovavca Nj. voličanstva. (Priaseči mora vsak novi tajni svet pred kakim starim t. svetovavcem). Slavili so Nj. ekse. naš nadškof novega t. svetovavca s svečanima obehom, h kateremu so bili povabljeni dostojniki prvostolnega kapitulja in nekteri drugi gospodje. V primerne ubrani napitnici so povzdignili nadškof-prvostolnik mnogotero zaslugi prevzvišenega gosta novopriasečanca, z ozirom na ktere mu je volečastni naslov podeljen. Prevz. škof Legat pa pripisovaje poslavljenje le naj višji milosti Nj. voličanstva ter nazdravljaše mu je povdarjal potrebnost vzajemnosti med cerkveno in državno oblastjo. Med slavnima našima rojakoma je vladala posebna prisrčnost, ki je vse družbo prošinjala in omenjenemu dnevu značaj pomenljivosti vtisnila.

(† Č. g. Vid. Zuanelli), starešina kornih vikarjev v prvostolni cerkvi, izvrstni ceremonir, krepki, lepo-glasni korni pevec, je po dolgem bolehanji 20. t. m. ob 12 1/2 popoldne umrl. Star je bil 72, mašnik 47 let.

(Nov časnik v Gorici). V Seitz-ovi tiskarnici so napravljala razgledni list novega časnika za svilstvo v nemškem jeziku z naslovom „Österreichische Seidenbau-Zeitung, Organ der k. k. Seidenbau-Versuchstation in Görz.“ Vrednik: Frid. Haberlandt, vodja svilorejskega poskuševališča.

Pivški tabor na Kalou.

Voznina do Šempetra i nazaj po železnici na tukajšnji tabor 9. maja, je za vse kolodvoro med Mariborom, Zagrebom, Trstom in Gorico na polovico znižana, in sicer od 7. do 11. maja.

Izkazne liste in programe dobodo prihodnji teden vse slavne čitalnice in druga društva, nektere županije in odborniki. — Taboriti so prijazno vabljeni, previditi se z listi za časa, da se jih še o pravem času tje pošlje, koder bi jih pomanjkovalo. — Od Šempetra do Zagorja je tri četrti ure hodá; za taborite, ki se hočejo do Zagorja peljati, bodo vozovi preskrbljeni in plača vsaka oseba 15 kr. Taborov odbor.

Gospodarske stvari.

Vabilo svilorejcem.

Podpisana kmetijska družba v Gorici, posluživši se vseh pomočkov, ki sta nam jih dosihmal znanstvo ali skušnja pokazala gledé pokušinj, po kterih bi se dalo vzdigniti svilstvo iz tistega žalostnega stanja, v kterem hira že toliko let, ter spraviti zopet na stopinjo, tistih časov, ko je še tako lepo cvetelo:—je tega mnenja, da neobhodni pogoji, ako hočemo priti do zašelenega cilja, so ti, da se lotimo napravljati seme umno, vestno in natančno iz odbrane galete (kokonev) z drobnogledom (mikroskopom) preiskane in za zdravo spoznane, pa da se ne bode na osebni dobiček čisto nič gledalo.

Skušnja uči, da se najde vsako leto v naši deželi še dovolj zdrave galete, to je take, ki je dobra za seme;—v Gorici je ustanovilo c. k. ministerstvo posebno napravo za svilstvo, ktera je ljudem na ponudbo, ako hočejo dati drobnogledno preiskati svoj pridelek, ki ga

mislijo odločiti za seme;—dalje je ministerstvo za kmetijstvo dovolilo, da sme podpisana družba znamenit znesek tiste podpore, ki jo dobiva za povzdigo svilstva v Goriki deželi, porabiti za napravljaje dobrega semena;—poslednjič so se nekteri svilorejci ponudili, da so pripravljene podpirati te podvzete s tem, da se naročijo na seme, ki ga napravi kmetijska družba, in da ji tudi lahko kaj denarja posodi. Ako se ozira na vse to, zdi se kmetijski družbi, da se sme zanesti; da so to že glavni pogoji srečnemu vpehu, ko bi se lotila napravljati zdravega semena od domačih svilodov. Torej je naročila svojemu odelu za svilorejce, naj začne delati skušnje že z letošnjim (1869) prideikom. Po tem, kakor se prve letošnje skušnje dobro ali slabo sponesejo, bode jih prihodnja leta nadaljevala, ali ne.

C. k. kmetijska družba se bo ozirala posebno na tiste kraje, kjer se je teh let naše domače seme narbolje sponeslo, in dá ogledati in varovati posamezne privatne oddelke sviloprejk letošnje reje, s tem namenom, da si izbere in ukupi tiste prideleke, ki si jej bodo zdeli zdravi; med temi pa odbere za seme samo tiste, ktere so po ojetrem preiskanju pri tukajšnjem c. k. poskuševališču za svilstvo spoznajo za zdrave.

Za zalaganje stroškov, ki jih prizadene napravljaje semena, porabi se podpore, ki jo daja c. k. ministerstvo; kar se pa potroši za nakupovanje galete, to se poravnava s prodajanjem napravljenega semena.

Da se bode pa vedelo, koliko semena bo treba pripraviti, in da se s tem, kar se za nje ukupi, zagrnejo stroški za galeto, so svilorejci povabljeni, naj bi se naročili kolikor jim je všeč, semena, ki ga bode kmet. družba napravljala.

Razkaz stroškov in dohodkov in sploh vsega, kar zadeva to podvzete, se priobči.

Naročilni pogoji.

Člen 1. Svilorejci so povabljeni, naj bi se pridružili omenjenemu podvzetju s tem, da se zavežejo, ukupiti toliko ali toliko zdravega semena, ki ga napravi podpisana kmetijska družba letošnje spomladi (leta 1869), ter da plačajo za nje samo toliko, kolikor bo družba stala (kotalo);

Člen 2. Kdor se za seme oglasi—in sicer pisмено—mora naznaniti, koliko ga želi vzeti, ter mora priložiti naročilnemu pisemu tri gold. z v. za vsak karton (popir) volik blizo eno oščo, 27 gramov.

Člen 3. Ko bi se ne pripravilo toliko semena, da bi bilo mogoče natreči vsem, ki se za nje oglašijo, ali kmet. družba nar poprej potrebam naročnikov iz naše domače dežele Goriske in Gradiščanske, kar je ostane, razdeli med vnanje naročnike. Naj si bode pa kolikor koli semena premalo, utrga se nar več tistim, ki so si ga nar več naročili (velikim svilorejcem.)

Člen 4. Ponudbe ali naročila naj se pošljejo pisarnici c. k. kmetijske družbe v Gorici naj dalje do 15. maja 1869.

Člen 5. Kup (cena), pa kterem se je galeta kupavala, koliko semena je za oddajanje napravljenega, in časa, do kterega morajo naročniki poslati po semenu ga plačati, oznani se meseca avgusta 1869.

Člen 6. Tisti 3 gold., ki jih odrajtajo prajemniki že o naročenju (člen 2.) se višetejo v kupno ceno; če pa kdo semena med določenim obročkom (časom) ne vzame, zgubi svoje 3 goldinarje.

Od c. k. kmetijske družbe v Gorici, 1. aprila 1869.

Gorici.

Listnikom. Iz se že priobčenih dopisov posnemamo o svojem času, kolikor najdemo v njih porabljivega.

Ta list je prišel na svetlo že včeraj, zato, da čč. naročniki naznanilo zorad taborja še o pravem času dobijo.

Advokat dr. Lavrič

je odprl svoje pisarnice v Gorici,

v ulici sv. Klara (ovi kol naprej proti mostu) v Levi-evi hiši štov. (rudeča) 106, pri tleh.

*) Prosimo, da bi nam vrli gospod sam, ali gosp. dopisnik naznanil, kam je prestavljen.